

zaaknummer 2012 T750

Datum beslissing 20 februari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te Tegelen,
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

(wijlen) **[naam],**
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Broeders van Maastricht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 4 december 2012. Op 24 december 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], Provinciale Overste Broeders FIC (Broeders van Maastricht).

Op 6 februari 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Gijn, voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam], voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager stelt dat hij in het jaar 1968 seksueel is misbruikt door aangeklaagde op de [school] te [plaats]. In zijn klaagschrift heeft klager gesteld dat aangeklaagde zijn onderwijzer was in de vijfde klas van genoemde school. Ter zitting heeft klager nader verklaard dat aangeklaagde bij nader inzien in de zesde klas zijn onderwijzer was en dat het misbruik in die zesde klas heeft plaatsgevonden. Klager heeft ter zitting het "getuigschrift voor goed gedrag en vlijt", ondertekend door [naam], van deze zesde klas laten zien. Klager stelt dat hij in de klas naar voren moest komen en zo dicht mogelijk bij aangeklaagde moest gaan staan, aan de rechterkant van de lessenaar. Klager herinnert zich nog de muffe lucht –sigaren?- rond aangeklaagde. Aangeklaagde zat links en klager stond met zijn gezicht naar de kinderen in de klas. Klager was een klein mannetje en de lessenaar lag vaak vol met boeken. Zo was het

mogelijk dat aangeklaagde met zijn hand in de linker broekzak van klager op zoek ging naar het geslachtsdeel van klager en vervolgens daaraan begon te friemelen. Klager droeg een korte broek, zoals in die tijd wel meer kinderen deden. Ter zitting heeft klager verklaard dat er geen sprake was van contact op de blote huid. De vijfde keer dat dit gebeurde, heeft klager ingegrepen. Klager kan zich nog heel goed herinneren dat hij de hand van aangeklaagde uit zijn broek haalde, deze hand op de lessenaar legde en een stap naar rechts deed om vervolgens naar zijn plaats terug te keren. Aangeklaagde heeft klager daarna nooit meer belaagd.

2.2 Klager komt uit een warm gezin, maar hij heeft er thuis met zijn ouders niet over durven en kunnen praten. In 1975 is klager in de gezondheidszorg gaan werken, vanaf 1980 op de intensive care. Klager typeert zichzelf als “bang en angstig”. Klager heeft lange tijd niet over het misbruik kunnen praten en kreeg in de loop der jaren last van nare dromen en slapeloze nachten. Klager erkent dat deze klachten ook werk-gerelateerd waren. Klager heeft later begrepen dat praten over nare ervaringen een helende werking kan hebben. Vervolgens is klager bij de traumaopvang van het ziekenhuis gaan werken.

2.3 Omstreeks 1990 is klager gaan praten over de ingrijpende ervaringen op zijn werk en daarbij kwam ook het seksueel misbruik naar boven. Klager heeft daartoe een verklaring overgelegd van [naam] van 22 oktober 2012. Zij heeft verklaard, dat klager haar in een vertrouwelijk gesprek onder collega's in november 1991, na de viering van het afscheid van een kinderarts van het [ziekenhuis] in [plaats], heeft verteld dat hij op elfjarige leeftijd meerdere keren door een pater achter de lessenaar was aangerand.

Begin 2008 heeft klager, na terugkomst van een feestje waar over seksueel misbruik binnen de R.-K. Kerk werd gesproken, het verhaal over aangeklaagde ook aan zijn echtgenote verteld. De echtgenote van klager heeft dat schriftelijk verklaard op 23 oktober 2012.

Bij toeval is klager ten slotte in contact gekomen met [naam], die op dezelfde wijze als klager door aangeklaagde is misbruikt.

2.4 Het doel van de klachtenprocedure is voor klager dat zijn leed door de R.-K. Kerk wordt erkend, omdat aangeklaagde niet zorgvuldig, onrechtmatig en strafbaar heeft gehandeld.

3. Inhoudelijke reactie op het klaagschrift

3.1 Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Provinciale Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde is bijna gedurende zijn gehele leven werkzaam geweest als onderwijzer in diverse plaatsen. Vanaf augustus 1966 tot zijn dood in 1971 heeft aangeklaagde gewoond in [plaats] en gewerkt op de [school] in die plaats. Deze zogeheten broederschool stond onder toezicht van een broeder-inspecteur. Indien een broeder zich aantoonbaar misdroeg tegenover leerlingen, werden maatregelen genomen. Tegen aangeklaagde zijn geen maatregelen genomen, aldus de Provinciale Overste. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. De Provinciale Overste is ervan overtuigd dat de leiding van de Congregatie in ieder geval niet op de hoogte is geweest van de mogelijk onoorbare handelingen van aangeklaagde. Wanneer de Klachtencommissie zal adviseren de klacht gegrond te verklaren, dan heeft aangeklaagde duidelijk misbruik gemaakt van zijn positie, hetgeen haast vanzelfsprekend gepaard gaat met geheimhouding van zijn kant.

3.2 De Provinciale Overste heeft vervolgens in het belang van klager gemeld dat hij niet de enige is die een klacht tegen aangeklaagde heeft ingediend. Ook de heer [naam], eveneens oud-leerling van de [school], heeft een klacht ingediend. Deze klacht van de heer [naam] jegens aangeklaagde is onlangs door de Provinciale Overste gegrond verklaard.

Aangenomen dat ook dit misbruik heeft plaatsgevonden, biedt de Provinciale Overste zijn oprechte verontschuldigen aan. De Provinciale Overste bewondert de moed van klager om het seksueel misbruik bespreekbaar te maken. Indien klager dat op prijs stelt, is de Provinciale Overste gaarne bereid tot een persoonlijk en openhartig gesprek.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer vijfenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal aan de Klachtencommissie heeft verteld. Naar het oordeel van de Klachtencommissie maakte klager hierbij een betrouwbare indruk. De Klachtencommissie acht derhalve aannemelijk dat aangeklaagde als onderwijzer van de zesde klas van de [school] in [plaats] klager, zijn leerling, onzedelijk heeft betast door met zijn hand in de broekzak van klager te gaan om zo zijn geslachtsdeel vast te pakken en te beroeren. De Klachtencommissie acht het eveneens aannemelijk dat deze handelingen vijf maal hebben plaatsgevonden, tot het moment waarop klager zelf de moed heeft gehad de hand van aangeklaagde uit zijn broekzak te halen en weg te lopen van de lessenaar.

4.4 Daarbij heeft de Klachtencommissie tevens in aanmerking genomen de verklaring van [naam], die verklaart al in 1991 op de hoogte te zijn gebracht van het seksueel misbruik door aangeklaagde, evenals de verklaring van de echtgenote van klager, aan wie klager in 2008 heeft verteld over hetgeen in 1968 is gebeurd.

Voorts neemt de Klachtencommissie bij haar advies in aanmerking het advies in de zaak van de heer [naam], bekend onder nummer 2011 T412, waarin de Klachtencommissie op 29 juli 2012 heeft geadviseerd de klacht van klager tegen dezelfde aangeklaagde gegrond te verklaren. Ook bij deze klager achtte de Klachtencommissie aannemelijk dat aangeklaagde hem seksueel had misbruikt door met zijn hand in de broekzak van klager te gaan en daarbij de geslachtsdelen van klager te strelen. De beide klachten komen zowel in grote lijnen als in de specifieke details als ‘met de hand in de broek gaan’ overeen. Zoals reeds vermeld heeft de Provinciale Overste dit advies overgenomen en de klacht in bovengenoemde zaak gegrond

verklaard. Nu de Klachtencommissie het verhaal van klager aannemelijk acht, zal de Klachtencommissie adviseren de klacht gegrond te verklaren.

4.5 Het behoeft geen betoog dat aangeklaagde misbruik heeft gemaakt van zijn positie als leraar en als religieus. Dit misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie is voor klager hoogst kwalijk geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas elf jaar oud. Aangeklaagde heeft inbreuk gemaakt op de lichamelijke en psychische integriteit van klager.

4.6 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Provinciale Overste heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.7 Klager heeft niet om een financiële vergoeding verzocht. De Klachtencommissie wijst klager erop dat hij zich, bij een gegrondverklaring van de klacht door de Provinciale Overste, voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciale Overste Broeders FIC (Broeders van Maastricht) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 20 februari 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, prof.dr. H.B.M. van de Wiel en zr. J.G.M. Verwijs, O.Praem, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art.18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Provinciale Overste Broeders FIC (Broeders van Maastricht) en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Provinciale Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Provinciale Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Provinciale Overste.